

ANTWOORDEN VAN DE COMMISSIE OP HET SPECIAAL VERSLAG VAN DE EUROPESE REKENKAMER

“ASIEL, HERPLAATSING EN TERUGKEER VAN MIGRANTEN: TIJD OM DE INSPANNINGEN OP TE VOEREN EN DE KLOOF TUSSEN DOELSTELLINGEN EN RESULTATEN AAN TE PAKKEN”

SAMENVATTING

I De Commissie wijst erop dat de piek van de migratiecrisis zich voordeed in 2015-2016 en alleen betrekking had op de route door het oostelijke en centrale Middellandse Zeegebied. Na de inwerkingtreding van de Verklaring EU-Turkije in maart 2016 en de aanzienlijke daling sinds juli 2017 van het aantal personen dat Italië bereikt, zijn de cijfers nu weer op het niveau van vóór de crisis.

III Gezamenlijk antwoord van de Commissie op de paragrafen III, V, VI, VII en VIII.

Er zij op gewezen dat de aanzienlijke financiële en operationele EU-steun die de Commissie en de relevante EU-agentschappen hebben verleend, een belangrijk verschil heeft uitgemaakt. Zonder deze steun zou de situatie in de landen in de voorste linie, met name Italië en Griekenland, nog lastiger zijn geweest. Wat die EU-steun betreft, dient niet uit het oog te worden verloren dat de uiteindelijke financiële en politieke verantwoordelijkheid voor het beheer van de migratiestromen op hun grondgebied volledig bij de Italiaanse en Griekse autoriteiten berustte. De Commissie noch de EU-agentschappen hebben uitvoeringsbevoegdheden in de lidstaten en zij konden de Griekse en Italiaanse autoriteiten niet vervangen bij de vervulling van hun taken of met betrekking tot de tekortkomingen in hun nationale asiel- of terugkeerprocedures. Hoewel dit buiten de reikwijdte van een audit van een EU-steunmaatregel valt, zou een zekere beoordeling van de prestaties van de Griekse en Italiaanse autoriteiten, en met name van de wijze waarop zij de steun ontvingen en ten uitvoer legden, een vollediger beeld opleveren.

IV Met betrekking tot de aanbevelingen die zijn gedaan in het speciaal verslag van 2017 herhaalt de Commissie dat de aanbeveling die volgens de Rekenkamer niet wordt uitgevoerd, tot de lidstaten is gericht. De Commissie zal financiële en operationele steun blijven verlenen aan Italië en Griekenland, maar kan de nationale autoriteiten niet vervangen. Wat de herplaatsingsregelingen betreft, wijst de Commissie erop dat deze bijzonder succesvol waren, aangezien (zoals nader wordt uitgelegd in haar antwoorden op de paragrafen 35 tot en met 53) 96% van de herplaatsingsverzoeken die in het kader van de tijdelijke noodregelingen tot de ontvangende lidstaten en geassocieerde landen werden gericht, daadwerkelijk tot herplaatsing leidden.

V De Commissie steunde de lidstaten, met name door de noodhulp uit te breiden, die het nationale meerjarenprogramma aanvult. Noodhulp viel echter niet onder het algemene kader voor prestatiebeheer. Het volgende meerjarig financieel kader brengt daarin verbetering.

IX De Commissie accepteert alle aanbevelingen die op haar van toepassing zijn. Zie de antwoorden van de Commissie aan het eind van het verslag.

INLEIDING

01 Zie het antwoord van de Commissie op paragraaf I.

02 De Commissie is van mening dat andere lidstaten die geen deel uitmaken van de voorste linie, zoals Duitsland, Zweden of Nederland, eveneens een zware last hebben gedragen, aangezien deze landen vaak de eindbestemming waren van migranten die de EU via Italië of Griekenland bereikten.

05 De hotspotsaanpak is in Italië en Griekenland gelijk: het gaat om identificatie, afname van vingerafdrukken, nabespreking en doorverwijzing van het geval naar de toepasselijke procedure (nl. asiel of terugkeer). Het verschil betreft de follow-upprocedures (asiel/terugkeer). Deze worden in Griekenland op de eilanden ten uitvoer gelegd, aangezien Griekenland een geografische beperking toepast, die een essentieel onderdeel is van de tenuitvoerlegging van de Verklaring EU-Turkije.

08 EU-fondsen als het EFRO en het ESF verstrekken ook aanzienlijke financiering op het gebied van migratie, met name (doch niet uitsluitend) waar het gaat om integratiemaatregelen. Bovendien bestrijkt het ISF (Grenzen en Visa) migratiegerelateerde kwesties, hoewel dit in de meeste gevallen indirect gebeurt.

11 De Commissie wijst op de belangrijke rol die het EASO speelt bij herplaatsing (informatieverstrekking, registratie, persoonlijk onderhoud, beoordeling van het belang van het kind, voorbereiding van het herplaatsingsdossier en ondersteuning van de Dublin-eenheid).

15 Zie het antwoord van de Commissie op paragraaf III.

REIKWIJDTE EN AANPAK VAN DE AUDIT

16. De Commissie benadrukt dat asiel- en terugkeerprocedures een verantwoordelijkheid zijn van de nationale autoriteiten (zie het antwoord van de Commissie op paragraaf III).

OPMERKINGEN

23 De Commissie is van mening dat alle aanbevelingen ten uitvoer zijn gelegd, voor zover het de steun van de Commissie betreft. De tenuitvoerlegging van de overige aanbevelingen is een zaak van de lidstaten. Zie de antwoorden van de Commissie op de paragrafen IV en 25 tot en met 27.

25 De Commissie wijst erop dat er verschillen zijn tussen Italië en Griekenland wat betreft de follow-upprocedures van de hotspotsaanpak. De geografische beperking op de Griekse hotspoteilanden – een belangrijk onderdeel van de tenuitvoerlegging van de Verklaring EU-Turkije – is van invloed geweest op de levensomstandigheden in de Griekse hotspots.

De Commissie heeft aanzienlijke financiële middelen verstrekt om de capaciteit te vergroten, de infrastructuur te upgraden en de levensomstandigheden te verbeteren (ook voor niet-begeleide minderjarigen) en meermaals aangedrongen op versnelling van de asielprocedures, een duurzame en aanzienlijke toename van het aantal personen dat terugkeert naar Turkije en

een vlotter gebruik van de bestaande middelen. Bovendien heeft de Commissie alle noodzakelijke middelen verstrekt voor de infrastructuur en het upgraden van de hotspots in Griekenland (iets wat zij zal blijven doen) en ondersteuning verleend voor het overbrengen van kwetsbare verzoekers van de eilanden naar het vasteland en voor het vergroten van de capaciteit op het vasteland. De verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van de asielprocedure berust echter bij de Griekse autoriteiten en niet bij de Commissie (zie het antwoord van de Commissie op paragraaf III).

Tekstvak 1 Niet-begeleide minderjarigen in de hotspot op Samos

De Commissie is het eens met de beoordeling van de Rekenkamer met betrekking tot de situatie van niet-begeleide minderjarigen op Samos, en meer in het algemeen in Griekenland. De Commissie heeft aanzienlijke middelen verstrekt, en blijft deze verstrekken, om de capaciteit van de Griekse hotspots uit te breiden en de levensomstandigheden van minderjarigen en kwetsbare verzoekers te verbeteren, bv. door veilige zones in te richten en uit te breiden, voor huisvesting op het vasteland te zorgen, opvang- en identificatiecentra te onderhouden en moderniseren, en alle nodige hulpgoederen te verstrekken. De dialoog tussen de Commissie en de Griekse autoriteiten en de inspanningen om de situatie te verbeteren, worden voortgezet. Griekenland heeft de Commissie een strategie voor niet-begeleide minderjarigen voorgelegd, die momenteel wordt bijgewerkt. De verantwoordelijkheid voor het opzetten van een duurzaam systeem voor niet-begeleide minderjarigen berust echter bij de Griekse autoriteiten en niet bij de Commissie (zie het antwoord van de Commissie op paragraaf III).

27 De Commissie wijst erop dat, ofschoon zij niet bevoegd is opsporings- en reddingsoperaties (SAR) te coördineren of een haven van ontschepping aan te wijzen, zij de lidstaten met de grootst mogelijke klem heeft verzocht te handelen naar deze om humanitaire redenen dwingende noodzaak. Haar proactieve coördinatie heeft in de praktijk daadwerkelijk verschil uitgemaakt bij het vergemakkelijken van ontschepping en het vinden van oplossingen voor de vrijwillige verdeling van ontschepte migranten, waarbij bijzondere aandacht is besteed aan minderjarigen.

28 Aangezien de aankomst van migranten een seizoensgebonden patroon vertoont en de inzet strategisch moet worden gepland, is de Commissie van oordeel dat agentschappen binnen hun respectieve mandaten zo flexibel mogelijk moeten kunnen voorzien in de behoeften ter plaatse. Zelfs in perioden waarin weinig mensen aankomen, dienen de agentschappen echter permanent en regelmatig ter plaatse aanwezig te zijn, zoals duidelijk is gebleken bij de reeks ad-hocontschepingen in de zomer van 2019. Bovendien heeft het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex) zijn inzet met meer dan de helft verminderd ten opzichte van 2016, toen een recordaantal mensen Italië bereikte.

Tekstvak 2 Inzet van Frontex-deskundigen bij de Italiaanse hotspots

Permanente aanwezigheid in de hotspot blijft van essentieel belang, gezien de onvoorspelbaarheid van de stromen (plus het seizoenspatroon), zoals blijkt uit de ad-hoc-herplaatsingen na de ontschepingsproblemen in 2019. Bovendien is het zeer ingewikkeld om deskundigen, die veelal door de lidstaten ter beschikking worden gesteld, elders in te zetten.

De Commissie staat een flexibele aanpak voor, waarbij een combinatie van permanente en mobiele teams inzetbaar is voor ontschepingen in het zuiden van Italië.

29 De Commissie onderschrijft het oordeel van de Rekenkamer en benadrukt dat de lidstaten waardoor de deskundigen ter beschikking worden gesteld, besluiten wie zij inzetten en voor hoe lang.

30 Zie het antwoord van de Commissie op paragraaf 29.

31 De Commissie is verheugd over deze beoordeling van de Rekenkamer.

32 Met betrekking tot de cijfers in figuur 4 voor CAT 1 tekent de Commissie aan dat Eurodac momenteel geen verzoekers maar verzoeken telt. Bovendien wijst de Commissie erop dat deze cijfers betrekking hebben op de hele EU en dus op alle routes van aankomst en alle lidstaten. De tegenstrijdigheden inzake deze cijfers zouden dus ook kunnen worden verklaard door bijvoorbeeld vertragingen die zich in bepaalde lidstaten voordoen bij het verzenden van vingerafdrukken, door verschillende factoren, waaronder de wijze waarop de vingerafdrukken worden afgenomen.

33 De Commissie erkent dat er tussen 2015 en maart 2016 veel secundaire bewegingen plaatsvonden in de EU; als gevolg hiervan heeft de Commissie voorgesteld de hotspotsaanpak in te voeren en Italië en Griekenland met klem verzocht routekaarten te ontwikkelen voor de aanpak van structurele problemen, als voorwaarde voor herplaatsing.

34 De Commissie verwijst naar paragraaf 32, inzake de registratie en het nemen van vingerafdrukken in Griekenland en Italië, een kwestie die losstaat van de werking van de Dublinoverdrachten.

36 De bovengrens, die aanvankelijk 160 000 bedroeg en vervolgens is verlaagd tot 98 256, was het resultaat van de evoluerende politieke onderhandelingen en werd ondersteund door een analyse van de migratiestromen, die berustte op de trends in het aantal aangekomen personen, zoals weergegeven in de overwegingen van de besluiten van de Raad inzake herplaatsing. De Commissie benadrukt dat de Verklaring EU-Turkije heeft gezorgd voor een buitengewone afname van de stromen. Door deze kentering moesten alle prognoses met betrekking tot de aantallen mensen die aankomen via de oostelijke Middellandse Zeeroute, worden bijgesteld.

37 De Commissie vindt ook dat het voor het functioneren van de herplaatsingsregeling van essentieel belang was dat een snelle beoordeling kon worden gemaakt aan de hand van een duidelijk criterium. De EU-brede erkenningsgraad van minstens 75 % hielp om een eenvormig criterium vast te stellen voor de pool van personen die geacht worden “waarschijnlijk” internationale bescherming nodig te hebben.

38 Van de herplaatsingsverzoeken die in het kader van de tijdelijke noodregelingen zijn verzonden naar de ontvangende lidstaten en geassocieerde landen, leidde 96% tot daadwerkelijke herplaatsing.

39 De Commissie benadrukt dat deze financiële steun alleen de herplaatsing van asielzoekers betrof.

41 De Commissie merkt op dat 96% van de herplaatsingsverzoeken die in het kader van de tijdelijke noodregelingen zijn verzonden naar de ontvangende lidstaten en geassocieerde landen, tot daadwerkelijke herplaatsing leidde.

Voorts meent de Commissie dat de doeltreffendheid van de door de Raad ontworpen regeling alleen kan worden gemeten door uit te gaan van *potentieel in aanmerking komende* asielzoekers.

Dit betekent dat alleen wordt verwezen naar:

i) asielaanvragers met een nationaliteit waarvoor de gemiddelde EU-brede erkenningsgraad minstens 75 % bedraagt, en niet naar alle asielzoekers;

ii) asielaanvragers die gedurende de betrokken referentieperiode daadwerkelijk voor registratie beschikbaar zijn in Italië en Griekenland, in plaats van het aantal mensen dat is aangekomen; de meeste migranten wilden niet in Griekenland blijven, maar vervolgden hun reis vanuit Griekenland. Ook werden sommige aanvragers overgedragen uit hoofde van de Dublinverordening¹. Ten slotte waren ook personen die na de inwerkingtreding van de Verklaring EU-Turkije in Griekenland waren aangekomen, van de regeling uitgesloten.

Dankzij de herplaatsingsregelingen lukte het de druk op het Italiaanse en het Griekse asielstelsel te verlichten met betrekking tot een belangrijk deel van de aanvragen van personen die duidelijk behoefte hadden aan bescherming (waardoor ook de langetermijndruk die samenhangt met integratie, werd verlicht).

42 De Commissie wijst erop dat de referentieperiode waarop de herplaatsingsbesluiten² van toepassing waren, nadien in de praktijk werd verkort als gevolg van de Verklaring EU-Turkije. Als begunstigde van de regeling mocht Griekenland beslissen wie er voor herplaatsing werd voorgesteld; Griekenland besloot in aanmerking komende aanvragers die na de inwerkingtreding van de verklaring EU-Turkije waren aangekomen, buiten beschouwing te laten.

44 De Commissie verwijst naar haar antwoord op paragraaf 41 inzake het meten van de doeltreffendheid van de regeling en over het door de Raad vastgestelde plafond van 98 256 personen, ongeacht het aantal personen dat in de referentieperiode aankomt.

De Commissie merkt op dat 96% van de herplaatsingsverzoeken die zijn verzonden naar de ontvangende lidstaten en geassocieerde landen, tot daadwerkelijke herplaatsing leidde.

---

¹ Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (herschikking).

² Besluit (EU) 2015/1523 van de Raad van 14 september 2015 en Besluit (EU) 2015/1601 van de Raad van 22 september 2015 tot vaststelling van voorlopige maatregelen op het gebied van internationale bescherming ten gunste van Italië en Griekenland.

De regelingen waren altijd slechts opgezet voor asielzoekers die internationale bescherming nodig hadden en zich in de betrokken periode in Griekenland of Italië bevonden. Door de vaststelling van de Verklaring EU-Turkije kromp de groep in aanmerking komende asielzoekers aanzienlijk.

45 Het uiteindelijk herplaatste aantal personen werd beïnvloed door tal van factoren, waaronder de positieve impact van de Verklaring EU-Turkije op de prognoses van de aantallen personen die nog zouden aankomen. Na de inwerkingtreding van de verklaring EU-Turkije moesten de asielzoekers in Griekenland blijven en was herplaatsing de enige optie die hen restte om andere EU-landen te bereiken. De massale preregistratie in Griekenland heeft bijgedragen tot snellere toegang tot de asielprocedure. Zonder deze maatregel zou herplaatsing langer hebben geduurd, maar geen gevolgen hebben gehad voor de pool van voor herplaatsing in aanmerking komende asielzoekers en het aantal uiteindelijk herplaatste asielzoekers. Bijna alle in aanmerking komende asielzoekers zijn herplaatst.

Bij de massale preregistratieoperatie werd duidelijk dat er op dat moment veel minder mensen in Griekenland waren en dat het overgrote deel was doorgereisd naar andere lidstaten.

Zie ook het antwoord van de Commissie op paragraaf 48.

46 Veel migranten wilden hun land van bestemming kiezen, zeker toen zij nog uit Griekenland konden reizen. Hoewel de Commissie erkent dat het moeilijk was om de informatieverstrekking te organiseren toen er buitengewoon veel personen aankwamen, wijst zij erop dat de informatie vanaf maart 2016 stelselmatiger en gericht werd verstrekt. Bovendien werd de informatieverstrekking verbeterd en toegesneden op specifieke groepen migranten, naarmate er bij de uitvoering knelpunten werden geconstateerd en deze grotendeels werden verholpen.

47 Toen de regeling van kracht werd, waren er inderdaad meer toezeggingen dan geregistreerde aanvragers. Er was op dat moment dus geen ontmoedigend element. Ook tijdens de piek van de regeling (in de zomer van 2017) waren er meer toezeggingen dan herplaatsingskandidaten.

48 De Commissie acht het absoluut noodzakelijk om bij de beoordeling van de tijdelijke noodregelingen duidelijk onderscheid te maken tussen i) de opzet van de regeling zoals op politiek vlak vastgesteld door de Raad en ii) de uitvoering van de regelingen, die zeer succesvol verliep: volgens het op 16 mei 2018 uitgebrachte voortgangsverslag over de uitvoering van de Europese migratieagenda is 96 % van de in aanmerking komende personen herplaatst.

Tekstvak 3 Operationele tekortkomingen van het herplaatsingsproces

Bij een geheel nieuw systeem dat bedoeld is als respons in een noodsituatie, doen zich uiteraard operationele knelpunten voor. De Commissie heeft protocollen ontwikkeld voor de uitvoering van de besluiten, die werden goedgekeurd door de lidstaten, EU-agentschappen en internationale organisaties, om veel van de operationele kwesties aan te pakken. Hierdoor verliepen de herplaatsing en de uitvoering beduidend sneller, waardoor in het kader van de

regeling op het hoogtepunt in een maand 3 000 personen konden worden herplaatst (tegenover 87 personen per maand toen de regeling net van start ging).

Deze protocollen worden nu mutatis mutandis gebruikt voor de vrijwillige ad hoc-herplaatsingen.

51 De Commissie merkt op dat slechts vier lidstaten een hoog onderduikpercentage meldden. De meeste herplaatste aanvragers zijn in het land van herplaatsing gebleven.

52 De Commissie heeft voortdurend toezicht gehouden op de uitvoering van de regeling en tot en met mei 2018 onder meer 15 verslagen over herplaatsing en hervestiging uitgebracht. Zij acht aanvullende evaluaties dan ook niet nodig.

De Commissie benadrukt dat figuur 7 slechts gegevens van vier lidstaten bevat (en dat de gegevens van Estland ook betrekking hebben op hervestiging).

58 De behoeften zijn geëvolueerd en hebben thans minder betrekking op de capaciteit voor eerste opvang. Door de hoge druk op de asielstelsels is echter nog steeds sprake van dringende nood. Het is dan ook zaak regelingen voor permanente huisvesting op te zetten (voor zover die ontbreken of ontoereikend zijn), nieuwe en stelselmatige strategieën voor integratie te ontwikkelen en het terugkeerpercentage te verhogen. Bij noodhulpprojecten op deze gebieden gaat het altijd om acties die op zeer korte termijn moeten beginnen, ofschoon zij bijdragen tot verbetering van het systeem van de lidstaat op middellange tot lange termijn overeenkomstig de doelstellingen van het AMIF en bijdragen aan de duurzaamheid van de verstrekte financiering.

60 In het volgende meerjarig financieel kader heeft de Commissie voorgesteld om noodhulp op te nemen in de thematische faciliteit waarop het algemene controle- en monitoringkader van de toekomstige fondsen van toepassing is.

Tekstvak 4 Voorbeeld van een project zonder output- en uitkomstindicatoren

Voor EMAS IT-1 werden de aanbevelingen van het evaluatiecomité gevolgd door de projectmedewerkers en aan Italië doorgegeven. Tijdens de voorbereiding van het project werd de opname van relevante indicatoren op lokaal niveau besproken door de bevoegde Italiaanse autoriteiten en DG HOME, maar bestond er bij Italiaanse autoriteiten grote weerstand tegen de opname van dergelijke indicatoren.

Uiteindelijk werd het belangrijker geacht over te gaan tot de ondertekening van de subsidieovereenkomst, teneinde de impact van de actie te garanderen, ook al kon die impact door het ontbreken van passende outputindicatoren niet goed worden gemeten.

Gedurende de projectuitvoering bestaat de monitoring in de eerste plaats uit de beoordeling van voortgangsverslagen. Dit verschaft DG HOME de gelegenheid alsnog voor passende indicatoren te zorgen door om nadere toelichting en duidelijke operationele informatie te verzoeken. Voor dit specifieke project is in mei 2019 een eerste voortgangsverslag ontvangen. De Commissie brengt ook monitoringbezoeken om het resultaat en de impact van projecten te controleren.

In het algemeen volgde de Commissie de ontwikkeling van de projecten op de voet, mede door middel van operationele controlebezoeken.

61 De Commissie is ingenomen met de verklaring van de Rekenkamer dat de noodhulpprojecten geen overlap vertoonden met nationale programma's en evenmin met steun van EASO en Frontex.

62 Zie het antwoord van de Commissie op paragraaf 58.

Tekstvak 5 EMAS verruimt noodhulp voor structurele langetermijnsteun

Wat EMAS GR-2 betreft: toen de Commissie noodhulp verleende, was de verantwoordelijke autoriteit nog steeds niet volledig operationeel, waardoor de voorfinanciering in het kader van het nationale programma niet kon worden uitgekeerd. Aangezien het nationale programma niet kon worden uitgevoerd om ter plaatse verbetering te brengen in de crisissituatie, was de toewijzing van een noodhulpsubsidie zeker gerechtvaardigd.

Wat het project EMAS IT-1 betreft, is de Commissie van oordeel dat er sprake was van zeer dringende behoeften (dringende en specifieke behoeften waarvoor geen aanvullend budget was in het kader van het AMIF). Op basis van de tussentijdse evaluatie waaraan de nationale programma's werden onderworpen in 2017, de in 2015 ingediende routekaarten voor IT/EL en de aanbevelingen van de Commissie inzake de hervatting van de Dublinoverdrachten (in het geval van Griekenland), was een aantal dringende en specifieke behoeften vastgesteld waarvoor in het kader van nationale programma's van het AMIF geen aanvullend budget meer beschikbaar kon worden gesteld.

In november 2017 maakten de Italiaanse autoriteiten kenbaar aan DG HOME dat de diensten van de questura's die asielaanvragen behandelden, behoefte hadden aan meer uitrusting en aan tolkdiensten en culturele bemiddeling. Pas in juni 2018, toen de nieuwe regering aantrad, werd een projectvoorstel ingediend en uitgebreid besproken. Deze factoren hebben de ontwikkeling en afronding van de aanvraag van financiering uit EMAS IT-1 vertraagd. De aanvraag is in juli 2018 gehonoreerd, waarna de financieringsovereenkomst in oktober 2018 is ondertekend. Het project loopt nog. Het eerste voortgangsverslag is in mei 2019 toegezonden aan DG HOME.

63 Een gestructureerd mechanisme met verdeelsleutels voor landen biedt geen oplossing wanneer noodbehoeften ontstaan die het beschikbare budget overschrijden, aangezien deze behoeften voortdurend evolueren.

De Commissie is van mening dat de beschikbare mechanismen volstaan om de noodhulp eerlijk tussen de lidstaten te verdelen. De Commissie evalueert voortdurend de behoeften van met name de lidstaten in de voorste linie.

Er zijn vele manieren om begrotingskrapte op te vangen, zoals prioriteren binnen het nationale programma en bij de aanvraag van noodhulp, of verzoeken om meer begrotingsmiddelen.

64 De Commissie voegt hieraan toe dat zij met het oog op het toekomstige MFK een aantal algemene parameters wil vaststellen voor de toewijzing van noodhulp aan de lidstaten.

De Europese Commissie is voornemens dergelijke algemene parameters in te voeren in de toekomstige werkprogramma's in het kader van de thematische faciliteit van de fondsen op het gebied van Binnenlandse Zaken van het volgende MFK. Overigens gaat de Commissie ervan uit dat een dergelijke methodologie medio 2021 zal worden ingevoerd.

Tekstvak 6 Voorbeelden van AMIF/EMAS-projecten die hun doelstellingen niet volledig hebben verwezenlijkt

Met betrekking tot EMAS IT-3 wijst de Commissie erop dat de onder het noodhulpproject vallende speciale opvangcentra voor herplaatsing ook minder herplaatsingskandidaten telden doordat een deel van deze centra onderdak boden aan kwetsbare asielzoekers met specifieke behoeften, die derhalve niet zomaar naar andere centra konden worden overgebracht om ruimte te maken voor herplaatsingskandidaten.

68 Het strategische meerjarenplan van de nationale programma's van het AMIF is goed gestructureerd. Voor verbetering vatbaar zijn de mechanismen waarmee het nationale programma sneller kan worden aangepast aan de vlug veranderende behoeften die samenhangen met de migratiepatronen en de gevolgen van de politieke besluiten op regeeringsniveau.

69 Zie het antwoord van de Commissie op paragraaf 68.

71 Aangezien de twee projecten in het kader van het nationale programma van het AMIF zijn uitgevoerd, was de Commissie niet betrokken bij de fasen waarin eventuele geografische overlappingsen hadden kunnen worden opgespoord en voorkomen, nl. de selectie van de projecten en de voorbereiding van de corresponderende subsidieovereenkomsten (die werden ondertekend door de voor het AMIF verantwoordelijke autoriteit van Italië en de betrokken projectbegunstigden).

72 De Commissie wijst erop dat de operationele steun van Frontex voor de lidstaten en de nationale programma's van het AMIF hetzelfde type activiteiten op het gebied van gedwongen terugkeer ondersteunen, maar op complementaire wijze.

De mogelijkheid om terugkeeroperaties te organiseren die worden gefinancierd via de nationale programma's van het AMIF, biedt lidstaten de voor terugkeeroperaties vereiste flexibiliteit wanneer het agentschap geen ondersteuning kan verlenen of de lidstaten van oordeel zijn dat de betrokkenheid van het agentschap niet nodig is.

73 Wat de reden van deze vertraging in Griekenland betreft, zie het antwoord van de Commissie op tekstvak 5.

76 De Commissie wijst er niettemin op dat op 3 oktober 2016 Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/207 betreffende het gemeenschappelijke kader voor toezicht en evaluatie is vastgesteld. Deze bevat de evaluatievragen voor beide fondsen alsook lijsten van gemeenschappelijke resultaat- en impactindicatoren. Overigens bevatten de fondsspecifieke rechtsgrondslagen al gemeenschappelijke indicatoren voor de meting van de specifieke doelstellingen. Er was dus vanaf het begin een regeling beschikbaar, die wordt gebruikt voor

het monitoren van de prestaties van de nationale programma's via de jaarlijkse uitvoeringsverslagen.

77 Voor de resultaat- en impactindicatoren alsook voor de gemeenschappelijke indicatoren, die deel uitmaken van de nationale programma's, is uitgegaan van een basiswaarde nul, aangezien de programma's als nieuw werden beschouwd, zodat de bijdrage van het fonds afzonderlijk kon worden gemeten.

Het is aan de lidstaten overgelaten om de streefcijfers vast te stellen in het licht van de nationale situatie.

78 Voor het volgende MFK heeft de Commissie voorgesteld om noodhulp op te nemen in de thematische faciliteit, met inachtneming van het algemene controle- en monitoringkader van de toekomstige fondsen.

In het voorstel van de Commissie zal het prestatiekader worden beoordeeld, dat zowel output- als resultaatindicatoren zal bevatten. Er zullen mijlpalen worden vastgesteld voor outputindicatoren en streefcijfers voor output- en resultaatindicatoren. Dit geldt voor alle fondsen onder gedeeld beheer die onder de verordening gemeenschappelijke bepalingen vallen. De basiswaarde kan alleen voor outputindicatoren nul bedragen. Noodhulp kan in elke beheersvorm ten uitvoer worden gelegd. Als noodhulp wordt verleend in direct beheer, wordt dit monitoringkader ook gebruikt.

79 Om de beperkingen van Verordening (EG) nr. 862/2007 te verhelpen, heeft de Commissie in mei 2018 een wijzigingsvoorstel gepresenteerd. Dit voorstel beoogde te voorzien in de behoefte aan meer gedetailleerde, frequentere en relevantere statistieken over asiel en beheerde migratie, met name over niet-begeleide minderjarigen en terugkeeroperaties. Hoewel er op 31 januari 2019 een politiek akkoord is bereikt in de dialoog, werd het compromis nooit bevestigd in het Coreper. Bepaalde lidstaten waren afkerig van het compromis, omdat zij van mening waren dat het nog altijd aanzienlijke aanvullende lasten zou meebrengen. Het Europees Parlement heeft op 16 april 2019 zijn verslag in eerste lezing aangenomen. De onderhandelingen met het nieuwe Europees Parlement en de Raad zullen in de tweede helft van het jaar worden hervat.

80 Om de aanvullende lasten voor de lidstaten te beperken, had het voorstel van de Commissie (COM (2018) 307 final) met name betrekking op de belangrijkste verbeteringen die nodig waren. De voorgestelde wijzigingen waren grotendeels gebaseerd op bestaande vrijwillige gegevensverzamelingen die werden ontwikkeld met en uitgevoerd door de meeste nationale autoriteiten.

81 Niettemin verzamelt Eurostat maandelijks gegevens over lopende asielaanvragen. Daarbij gaat het onder meer om het aantal personen voor wie een aanvraag loopt in om het even welke aanleg van een administratieve en/of gerechtelijke procedure.

Het EASO rapporteert elke maand het aantal hangende zaken in eerste aanleg, uitgesplitst naar duur (< 6 maanden en > 6 maanden). De gegevensverzameling wordt verbeterd door het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en paraatheid, waarvoor gegevens van de lidstaten worden verzameld.

82 Zie het antwoord van de Commissie op paragraaf 80.

87 Gedurende de programmering (beleidsdialoog) en de goedkeuring, met inbegrip van de herziening, van de nationale programma's van het AMIF is er een vaste interne raadplegingsprocedure binnen DG HOME. In zowel de beleidsdialoog als het goedkeuringsproces worden daarbij de stafafdelingen, die tevens verantwoordelijk zijn voor de betrekkingen met de agentschappen, betrokken en geraadpleegd. In verband met de operaties in Griekenland en Italië in 2019 heeft DG HOME bovendien gedetailleerde vragen gesteld aan het EASO om onder meer te waarborgen dat de acties complementair zijn aan de bronnen van het AMIF. Ten slotte is het EASO, ter verbetering van de coördinatie van de activiteiten in Griekenland, uitgenodigd om deel te nemen aan de maandelijkse vergaderingen die het directiecomité Financieel plan 2019 houdt in Athene en waarbij ook op de uitvoering van het nationale programma wordt ingegaan.

Bovendien beoordeelt de Commissie ook de operationele plannen van de agentschappen om overlappings met activiteiten van het EMAS of specifieke acties in het kader van de nationale programma's te voorkomen.

89 De Commissie merkt op dat de operaties van het EASO in Griekenland tweeledig zijn: structurele hervormingen ondersteunen, een solide, veerkrachtig en crisisbestendig systeem tot stand brengen en voor operationele ondersteuning zorgen, bv. door kerntaken van de lidstaten uit te voeren, in het kader van een EU-systeem ter ondersteuning van gestructureerd migratiebeheer, overeenkomstig het grondbeginsel van solidariteit (zoals vermeld in het voorstel voor het EUAA). Voorlopig is het duidelijk nog te vroeg om een vertrek van EASO uit Griekenland te overwegen, gezien de situatie in deze lidstaat van de voorste linie. De operationele plannen van het EASO omvatten echter verdere maatregelen voor capaciteitsopbouw, die zijn gericht op grotere eigen verantwoordelijkheid en capaciteitsopbouw van de Griekse autoriteiten.

92 De Commissie is het eens met de beoordeling van de Rekenkamer en merkt op dat zij de lidstaten voortdurend oproept om deskundigen voor te dragen.

Tekstvak 7 Operationele kwesties die van invloed zijn op de EASO-ondersteuning bij asielprocedures op de Griekse eilanden

De Commissie is het eens met de algemene beoordeling die de Rekenkamer geeft van de relevante periode. Die beoordeling strookt met de aanbevelingen in haar regelmatige verslagen over de Europese Migratieagenda. De Commissie heeft er meermaals op gewezen dat kwetsbaarheidsbeoordelingen een meer homogene benadering vereisen. Dit heeft ertoe geleid dat i) er in 2018 is gezorgd voor een nieuwe template en een nieuw handboek, ii) Griekenland hierover in april 2019 instructies heeft gegeven, en iii) het EASO en de Griekse asieldienst in juni 2019 zijn overeengekomen wijzigingen aan te brengen in hun operationele standaardprocedures en werkstromen.

96 Hoewel Frontex en de nationale programma's van het AMIF inderdaad dezelfde soort activiteiten op het gebied van gedwongen terugkeer ondersteunen, doen zij dit op complementaire wijze. De opzet van het systeem biedt flexibiliteit, zodat de lidstaten het

geschiktste systeem kunnen kiezen en ervoor kunnen zorgen dat meer mensen terugkeren, overeenkomstig het EU-beleid voor doeltreffender terugkeer.

Doordat de lidstaten de mogelijkheid hebben om terugkeeroperaties te organiseren die via nationale programma's van het AMIF worden gefinancierd, zijn zij in staat om terugkeeroperaties uit te voeren wanneer Frontex geen ondersteuning kan verlenen.

Door de beschikbare financieringsinstrumenten van de EU op flexibele en complementaire wijze te benutten, zal Frontex maximaal gebruikmaken van zijn potentieel om bijstand te verlenen bij activiteiten die verband houden met terugkeer.

Dankzij de ruimere ondersteuning door Frontex kunnen de lidstaten middelen die beschikbaar zijn uit hoofde van het AMIF, rechtstreeks herbestemmen om andere relevante behoeften te vervullen.

97 Zie antwoord van de Commissie op paragraaf 87 – soortgelijke procedures zijn van toepassing op Frontex.

De Commissie wijst erop dat Frontex wordt geraadpleegd tijdens de programmering van de terugkeeracties van het AMIF.

Gedurende de programmering (beleidsdialoog) en de goedkeuring, met inbegrip van de herziening, van de nationale programma's van het AMIF is er een vaste interne raadplegingsprocedure binnen DG HOME. In zowel de beleidsdialoog als het goedkeuringsproces worden daarbij de stafafdelingen, die tevens verantwoordelijk zijn voor de betrekkingen met de agentschappen, betrokken en geraadpleegd.

Bovendien is de lidstaat verplicht om te zorgen voor passende mechanismen die de complementariteit tussen de verschillende financieringsinstrumenten en -middelen waarborgen. In het geval van Griekenland is de Griekse politie de begunstigde van de instrumenten van zowel het AMIF als Frontex en verantwoordelijk voor de coördinatie van de aanvullende ondersteuning van beide instrumenten.

105 De Commissie is het met de Rekenkamer eens en wijst erop dat zij Griekenland herhaaldelijk heeft gevraagd om een strategischer aanpak voor het asielbeleid en in bredere zin migratiebeheer vast te stellen, en gebruik te maken van alle mogelijkheden van het nationale en EU-recht. Bovendien blijft de Commissie via het EMAS steun verlenen aan de Griekse asiendienst.

Tekstvak 9 Gebrek aan werkruimte bij de Griekse asiendienst

De Commissie merkt op dat er meer opties zijn (bv. dubbele ploegendiensten en verhoogde productiviteit door middel van een strategischer aanpak). De Commissie benadrukt dat zij de Griekse asiendienst blijft ondersteunen via het EMAS. In dat kader heeft zij de dienst in samenwerking met het EASO verzocht met een plan te komen om de achterstand de komende paar jaar aanzienlijk te verminderen.

107 De Commissie merkt op dat krachtens het EU-recht de verantwoordelijkheid voor de behandeling van asielaanvragen in de eerste plaats berust bij de eerste EU-lidstaat van

binnenkomst; daarom hebben het EASO en de Commissie onder meer op financieel, operationeel en technisch vlak de ondersteuning van Griekenland verruimd.

108 De Commissie merkt op dat zij uitgebreide financiering heeft verleend ter ondersteuning van de asielprocedures op de Griekse eilanden.

Tekstvak 10 Kwesties die van invloed zijn op de doeltreffendheid van de versnelde grensprocedure

De Commissie merkt op dat zij op alle hotspots eilanden de inzet van artsen heeft gefinancierd.

114 De Commissie merkt op dat het EASO en de Griekse asieldienst hun operationele standaardprocedures hebben gewijzigd om voor de kwetsbaarheidsbeoordelingen een doeltreffender systeem in te voeren.

135 Nationale autoriteiten hebben sinds 2001 de mogelijkheid om door een andere lidstaat uitgevaardigde terugkeerbesluiten te erkennen, overeenkomstig Richtlijn 2001/40/EG. Door het gebrek aan middelen voor informatie-uitwisseling inzake uitgevaardigde terugkeerbesluiten is het echter moeilijk om hieraan praktische uitvoering te geven.

Verordening (EU) 2018/1860 van 28 november 2018 betreffende het gebruik van het Schengeninformatiesysteem voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen zal de praktische toepassing van de regels inzake de wederzijdse erkenning van terugkeerbesluiten vergemakkelijken.

Deze verordening is in december 2018 in werking getreden en wordt van toepassing wanneer de nodige technische stappen zijn afgerond. Uiterlijk op 28 december 2021 stelt de Commissie een besluit vast waarbij de datum wordt bepaald waarop de SIS-operaties van start gaan.

142 De Commissie merkt op dat sinds september 2019 in Griekenland een nieuw driejarig programma voor begeleide vrijwillige terugkeer en re-integratie uit hoofde van de nationale programma's van het AMIF voorhanden is.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

146 De aanzienlijke financiële en operationele EU-steun die de Commissie en de relevante EU-agentschappen hebben verleend, heeft een belangrijk verschil uitgemaakt. Zonder deze steun zou de situatie in de landen in de voorste linie, met name Italië en Griekenland, nog lastiger zijn geweest. Wat die EU-steun betreft, dient niet uit het oog te worden verloren dat de uiteindelijke financiële en politieke verantwoordelijkheid voor het beheer van de migratiestromen op hun grondgebied volledig bij de Italiaanse en Griekse autoriteiten berustte. De Commissie noch de EU-agentschappen hebben uitvoeringsbevoegdheden in de lidstaten en zij konden de Griekse en Italiaanse autoriteiten niet vervangen bij de vervulling van hun taken of met betrekking tot de tekortkomingen in hun nationale asiel- of terugkeerprocedures.

147 Zie het antwoord van de Commissie op paragraaf 23.

148 De Commissie merkt eens te meer op dat het aan de lidstaten is om uitvoering te geven aan de aanbevelingen. De lidstaten waardoor de deskundigen ter beschikking worden gesteld, besluiten op grond van het toepasselijke rechtskader wie zij inzetten en voor hoe lang.

Wat de inzet van Frontex-personeel betreft, benadrukt de Commissie dat permanente aanwezigheid in de hotspot van essentieel belang blijft, gezien de onvoorspelbaarheid van de stromen (plus het seizoenspatroon daarvan), zoals blijkt uit de ad-hoc-herplaatsingen na de ontschepingsproblemen in 2019. Bovendien is het zeer ingewikkeld om deskundigen, die veelal door de lidstaten ter beschikking worden gesteld, elders in te zetten. De Commissie staat een flexibele aanpak voor, waarbij een combinatie van permanente en mobiele teams inzetbaar is voor ontschepingen in het zuiden van Italië.

150 Zie het antwoord van de Commissie op de paragrafen 36, 41, 44 en 48.

De Commissie wijst erop dat de tijdelijke herplaatsingsregelingen zeer succesvol zijn uitgevoerd.

Deze regelingen waren opgezet om, gezien het totale aantal personen dat Griekenland en Italië bereikte, slechts een beperkt aantal internationale bescherming behoevende asielzoekers vanuit die landen te herplaatsen. Met name in Italië ging het in het leeuwendeel van de gevallen om migranten die op grond van hun nationaliteit niet voor herplaatsing in aanmerking kwamen.

151 Zie het antwoord van de Commissie op de paragrafen 48 en 150.

152 In haar voortgangsverslag over de uitvoering van de Europese Migratieagenda van 16 mei 2018 merkt de Commissie op dat 96 % van degenen die in aanmerking kwamen voor herplaatsing (d.w.z. asielzoekers met een voor herplaatsing in aanmerking komende nationaliteit die onder de verantwoordelijkheid van Italië of Griekenland vielen, geregistreerd waren voor herplaatsing en geen gevaar vormden voor de openbare orde of de nationale veiligheid) ook daadwerkelijk was herplaatst. Degenen die om redenen van openbare orde of nationale veiligheid werden uitgesloten, kunnen niet in aanmerking worden genomen omdat zij niet aan de toepasselijke criteria van de besluiten voldeden.

De Commissie heeft de situatie in de lidstaten van herplaatsing niet specifiek gevolgd.

Aanbeveling 1 – Maak gebruik van geleerde lessen en opgedane ervaring bij eventuele vrijwillige herplaatsingsmechanismen in de toekomst

De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

153 Voor het volgende MFK heeft de Commissie voorgesteld om noodhulp op te nemen in de thematische faciliteit waarop het algemene controle- en monitoringkader van de toekomstige fondsen van toepassing is.

154 Twee EMAS-projecten waren ten tijde van de audit nog gaande.

155 Het strategische meerjarenplan van de nationale programma's van het AMIF is goed gestructureerd. Voor verbetering vatbaar zijn de mechanismen waarmee het nationale programma sneller kan worden aangepast aan de snel veranderende behoeften die samenhangen met de migratiepatronen en de gevolgen van de politieke besluiten op regeeringsniveau.

Sinds 2017 werkt de Commissie samen met Griekenland aan een uitgebreide operatie inzake behoefteanalyse en financiële planning. De Griekse autoriteiten dienen een jaarlijks financieel plan in dat regelmatig wordt gemonitord en beoordeeld door een stuurgroep waarin de betrokken Griekse ministeries, de Europese Commissie en het EASO zijn vertegenwoordigd (zie ook het antwoord van de Commissie op paragraaf 68).

157 Op 3 oktober 2016 heeft de Commissie Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/207 betreffende het gemeenschappelijke kader voor toezicht en evaluatie vastgesteld. Deze bevat de evaluatievragen voor beide fondsen alsook lijsten van gemeenschappelijke resultaat- en impactindicatoren. De fondsspecifieke rechtsgrondslagen voorzagen al in gemeenschappelijke indicatoren voor de meting van de specifieke doelstellingen. Er was dus vanaf het begin een regeling beschikbaar.

Aanbeveling 2 – Versterk het beheer van de noodhulp en de nationale programma's in het kader van het AMIF

a) De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

De Commissie zal met het oog op het toekomstige MFK een aantal algemene parameters vaststellen voor de toewijzing van noodhulp aan de lidstaten.

De Europese Commissie is voornemens dergelijke algemene parameters in te voeren in de toekomstige werkprogramma's in het kader van de thematische faciliteit van de fondsen op het gebied van Binnenlandse Zaken van het volgende MFK.

b) eerste streepje: De Commissie aanvaardt deze aanbeveling en zal alles in het werk blijven stellen om er bij de uitvoerende partners en de lidstaten op aan te dringen dat in elke toepassing voor noodhulp RACER-indicatoren worden opgenomen, met passende streefcijfers en uitgangswaarden. Er zullen echter altijd gevallen zijn waarin de vaststelling van indicatoren een langdurig denkproces vergt of het te lastig is om streefcijfers of een uitgangswaarde vast te stellen. In zulke gevallen zal de Commissie wellicht toch genoegen moeten nemen met beperkte indicatoren of niet-gespecificeerde streefcijfers, gezien het spoedeisende karakter van de financiële steun. Ter verbetering van de situatie zal de Commissie de projecten nauwlettend blijven volgen, teneinde de lidstaten te helpen de feitelijke output en praktische resultaten te optimaliseren.

De Commissie zal de financiering van EMAS-projecten dan ook niet louter stopzetten omdat de indicatoren ontoereikend zijn, aangezien zij zich ook baseert op haar stabiele monitoring- en controlekader om te waarborgen dat er concrete output wordt geleverd.

b) tweede streepje: De Commissie aanvaardt deze aanbeveling. Dit zal gebeuren in het kader van de in Verordening (EU) nr. 514/2014 bedoelde evaluatie achteraf.

b) derde streepje: De Commissie aanvaardt de aanbeveling. Zij heeft in het AMIF-voorstel voor de periode 2021-2027 al output- en resultaatindicatoren opgenomen die op zowel de nationale programma's als de noodhulp betrekking hebben en onder meer uitgangswaarden en streefcijfers omvatten.

c) De Commissie aanvaardt deze aanbeveling. DG HOME en het EASO zijn al in juni 2019 begonnen aan de bespreking van de operationele plannen van het EASO voor Griekenland en Italië voor 2020, om te zorgen voor synergieën met lopende en geplande acties in het kader van de nationale programma's en het EMAS. Bovendien ontwikkelt het EASO zijn jaarlijkse operationele plannen in het geval van Italië in nauwe samenwerking met de afdeling van het Italiaanse ministerie van Binnenlandse Zaken die ook toezicht houdt op Italië's verantwoordelijke autoriteit in het kader van het AMIF. Dit vergemakkelijkt synergieën met de nationale programma's.

159 Zie het antwoord van de Commissie op tekstvak 7 en op paragrafen 29-30 inzake de inzet van nationale deskundigen.

160 Frontex en de nationale programma's van het AMIF ondersteunen dezelfde soort activiteiten op het gebied van gedwongen terugkeer, maar zij doen dit op complementaire wijze. Doordat de lidstaten de mogelijkheid hebben om terugkeeroperaties te organiseren die via nationale programma's van het AMIF worden gefinancierd, zijn zij in staat om terugkeeroperaties uit te voeren wanneer het agentschap geen ondersteuning kan verlenen.

Aanbeveling 5 – Versterk het beheer van de nationale asielstelsels

a) De Commissie aanvaardt de aanbeveling. De Commissie is vastbesloten om de Griekse autoriteiten te ondersteunen om de achterstand bij de behandeling van zaken in eerste aanleg weg te werken.

De Commissie benadrukt dat i) een aantal problemen door de Griekse autoriteiten moet worden opgelost voordat de Commissie en het EASO hun steun aan de Griekse asieldienst kunnen uitbreiden (zie tekstvak 7 hierboven) en ii) dat alleen de lidstaat bevoegd is om een beslissing te nemen over asielverzoeken (en zodoende de achterstand weg te werken).

b) De Commissie aanvaardt de aanbeveling. De Commissie is vastbesloten om de beroepsinstanties in Griekenland te ondersteunen.

De Commissie benadrukt dat i) de organisatie van het rechtssysteem in Griekenland een bevoegdheid is van de nationale autoriteiten en ii) het EASO de beroepsinstanties reeds ondersteuning verleent door rapporteurs beschikbaar te stellen (die niet bij de besluitvorming zijn betrokken).

c) De Commissie aanvaardt deze aanbeveling. De Commissie benadrukt dat de uitvoering afhankelijk is van de uiteindelijke uitkomst van nog lopende wetgevingsprocedures voor hiermee samenhangende instrumenten, waarover momenteel interinstitutioneel wordt onderhandeld: het voorstel van de Commissie uit 2018 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 862/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 betreffende communautaire statistieken over migratie en internationale bescherming (COM(2018) 307

final) en het voorstel van de Commissie voor een verordening inzake het Asielagentschap van de Europese Unie (COM(2018) 633 final).

Aanbeveling 6 – Ondersteun aanvullende nationale terugkeerprocedures

a) De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

De Commissie is vastbesloten om de Griekse autoriteiten te blijven ondersteunen om de oorzaken van de lage terugkeerpercentages aan te pakken. De Commissie heeft overeenkomstig haar mandaat al maatregelen genomen die door de Griekse en Italiaanse autoriteiten moeten worden uitgevoerd.

b) De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

In het kader van uitgebreide partnerschappen met derde landen zal de Commissie trachten haar beleidsmaatregelen en instrumenten op doeltreffende en coherente wijze te gebruiken, teneinde de samenwerking inzake terugkeer en overname te versterken. Ook zal zij proberen haar invloed op derde landen te vergroten. In februari 2020 wordt de nieuwe visumcode van kracht. Deze voorziet specifiek in de mogelijkheid om visumbeperkingen op te leggen aan niet-EU-landen die niet meewerken aan overname.

Bovendien hebben de lidstaten de Commissie opgedragen om bij de onderhandelingen over het post-Cotonoukader te waarborgen dat de toekomstige overeenkomst meer concrete bepalingen inzake overname bevat.

c) De Commissie aanvaardt de aanbeveling.

d) De Commissie aanvaardt deze aanbeveling.

De Commissie benadrukt dat de primaire verantwoordelijkheid voor het verzamelen van gegevens bij de lidstaten berust.